

RECENZIA

Problémy psychoanalytického hnutia

Pod týmto názvom napísal svoju monografiu popredný slovenský psychológ prof. dr. Tomáš Pardel, DrSc. Je to kniha, ktorá zasvätené čitateľa uvádza do problematiky, ktorá má už po desaťročia aj pre širšiu verejnosť príchut tajuplnosti a dráždivosti; do oblastí, o ktorej sa po celú túto dobu vedú spory, či je vedou alebo podfukom, či je exaktným liečebným postupom alebo šarlatánstvom.

Prof. Pardel sa vo svojej práci nesústreďuje na dejiny psychoanalytického hnutia: skôr na ich pozadí pristupuje k vlastnému systematickému výkladu jeho špecifickej problematiky. V tomto zmysle sa postupne a v logickej nadväznosti zaoberá základnými pojmami, kategóriami a teóriami psychoanalýzy. Po úvodnej životopisnej kapitole o Freudovi, Adlerovi a Jungovi skúma v 2. kapitole východiskový psychoanalytický pojem nevedomia a v 3. kapitole teóriu libida v súvislosti s problematikou vývinu osobnosti a aktivizácie jej správania sa. Nasledujúca 4. kapitola je venovaná rozboru psychoanalytického výkladu tzv. chybných výkonov a snov, ktorý hral — najmä vo freudizme — veľmi dôležitú úlohu pre celú jeho metódu výskumu nevedomia. V 5. kapitole sa hovorí o psychoanalytickej teórii potlačenia a v 6. kapitole

autor rozoberá základné hlbinnopsychologické koncepcie osobnosti. Nasleduje 7. kapitola o psychoanalytickom výklade sociálnych javov a 8. kapitola o Adlerovej individuálnej psychológii a začiatkoch tzv. neopsychoanalýzy. V záverečnej 9. kapitole autor rozoberá vzťah súčasných psychologických vied k psychoanalýze, k jej teórii a metódam, k jej spôsobom výkladu psychických javov.

Je to kniha aktuálna. Psychoanalýza totiž žije vo vedomí veľmi mnohých ľudí ako akási „zázračná“ disciplína, nachádzajúca sa na rozhraní vedy a osobitného umenia, ako teória, ktorá dosahuje „veľké úspechy“ pri svojej praktickej liečebnej aplikácii. Mnohí ľudia sú ochotní tomu veriť tým viac, čím menej o psychoanalýze vedia. Túto fámnu výdatne podporuje aj skutočnosť, že psychoanalýza sa v posledných desaťročiach stala na Západe módou. Prof. Pardel všetky tieto fámy uzemňuje na základe vecného kritického rozboru psychoanalytických koncepcií a metód bez toho, aby ju ukrátil o jej skutočné prínosy vo výskume ľudskej psychiky, zároveň však aj bez toho, aby jej pridával na zásluhách tam, kde ich niet.

Knihu prof. dr. Tomáša Pardela, Problémy psychoanalytického hnutia (Hlbinná psychológia), vydalo vydavateľstvo Psychodiagnostika, Bratislava 1972, na 310 stranách veľkého formátu, s bohatým poznámkovým aparátom, takže ju možno používať aj ako psychoanalytický slovník. Stojí 41 Kčs a možno si ju objednať priamo vo vydavateľstve Psychodiagnostika, Bratislava, nám. Ľudových milícii č. 4.

PhDr. Jolana Kusá